

Buddy

Oktober - November - December
2023

Buddy is een uitgave van
Duikvereniging Bermuda Divers.

Verantwoordelijke uitgever: Het bestuur van de Bermuda Divers.

De Buddy verschijnt 4 maal per kalenderjaar.

Alle reacties, artikelen, opmerkingen en aanvullingen worden graag tegemoet gezien op het redactie adres: buddy@bermuda-divers.nl

Bestuur Bermuda Divers:

Voorzitter: Marc Van Britsom

Secretaris: Martijn de Bruijn

Penningmeester: Monique Menu

Bestuurslid: Sabine Menu

Bestuurslid: Peter Dobbelaar

Vertrouwenspersoon: Lois Verhagen (vertrouwenspersoon@bermuda-divers.nl)

Ereleden: Kees van Deijk - Werner Volleman

Opleidingscoördinator:

Materiaalcommissie: Willy Menu - Jacco IJzerman

Evenementencommissie:

PR Commissie Marc Van Britsom - Rut Van Vlierberghe

Alexandra de Waele - Peter Dobbelaar

Redactie Buddy: Aswin Stockman - Alexia Peeters

Webmaster Marc Van Britsom

Bankrekeningnummer: RABOBANK 32.26.04.036 t.n.v. Bermuda Divers

IBAN: NL58RABO0322604036

Swift of BIC-code: RABONL2U

Correspondentieadres Bermuda Divers: Montgomerysingel 4, 4587 EX Kloosterzande

Beste Lezers,

Weer al bijna een (buiten) duikseizoen voorbij en zijn de zwembadtrainingen weer al begonnen, maar indien het weer een beetje mee wil werken kunnen we nog wel een tijdje buiten blijven duiken. Het water is nu nog lekker van temperatuur en we zijn het bekijken van de onderwaterwereld waarschijnlijk nog lang niet beu.

In deze Buddy de gebruikelijke onderwerpen en een fotoreportage van een evenement uit het verleden.

De Buddyredactie

Foto gemaakt in Ekeren, 11 september 2022

Leuke stukjes, anekdotes of andere duik gerelateerde informatie is altijd

welkom bij de Buddy-redactie. buddy@bermuda-divers.nl

De afsluitdatum voor het inleveren van materiaal voor de volgende Buddy is op 20 december 2023.

DE TAARTENKALENDER

Oktober

November

Marc Mertens	03 - 11
Alexandra de Waele	19 - 11
Peter Dobbelaar	30 - 11

December

Dirk van den Berghe	14 - 12
Tom Scheerders	21 - 12
Rob Verhagen	28 - 12
Manuel Blommaert	30 - 12

**VAN HARTE GEFELICITEERD MET JULLIE
VERJAARDAG**

Zeegroentensnijders niet boos, maar teleurgesteld: 'Het is een Zeeuwse traditie die behouden moet blijven'

Bron: Omroep Zeeland - 4 april 2023

Een burgercollectief roept op om actie te voeren tegen de aangescherpte regels voor het snijden van zeegroenten. Op 21 april houden ze een demonstratie bij de snijlocatie Rattekaai vlakbij Rilland. "Het is een Zeeuwse traditie, maar het snijden van zeegroenten wordt ons steeds moeilijker gemaakt", zegt zeeegroentensnijder Co Schot uit Zierikzee.

Co Schot komt regelmatig naar Schor 't Stelletje om zeegroenten te snijden

Het is nog vroeg in het jaar, maar de lamsoren komen weer in groten getale tevoorschijn op het schor van 't Stelletje bij Zierikzee. Het is een locatie waar Schot al van jongs af aan zeegroenten snijdt. "Mijn opa, mijn vader en ik kwamen hier regelmatig. Waar ik me het meeste zorgen over maak, is dat Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en het Zeeuwse Landschap hebben besloten om gebieden vanaf 2026 te sluiten zonder dat er alternatieven voor zijn. Je gooit toch ook geen oude schoenen weg voordat je nieuwe koopt?", zegt Schot verbijsterd.

Vredige demonstratie

Schot is zeker van plan om aanwezig te zijn op 21 april om zijn standpunt duidelijk te maken. "We hopen in gesprek te kunnen met gemeentes, Provinciale Staten en gedeputeerden om uit te leggen wat we doen en wat we willen. We zijn er echt niet op uit om de natuur in het gebied te verstoren. We weten waar de vogels broeden en daar komen we niet bij in de buurt. Daarnaast voorkomen we wildgroei door het landschap regelmatig bij te houden."

De lamsoren komen weer tevoorschijn op het schor 't Stelletje in Zierikzee.

De maatregelen om zeegroenten te snijden zijn vanaf dit jaar aangescherpt. Zo moet je online een tijdslot reserveren, je mag één kilo meenemen in plaats van twee en de vergunning mag niet worden uitgeleend aan een ander. De provincie wil hiermee de natuur beschermen, maar volgens Schot bereik je juist het tegenovergestelde: "Er is weinig handhaving en mensen gaan het dan stiekem doen. Ik ken al een stel dat vroeg in de ochtend of laat in de avond gaat en continu de omgeving in de gaten houdt, als dieven in de nacht, dat moet je toch niet willen."

Co Schot is verrast door de aankondigende poster voor de demonstratie op een bord bij Schor 't Stelletje

De nieuwe maatregelen maken Schot niet boos, maar ze zijn voor hem vooral teleurstellend. "Normaal gesproken mochten we altijd begin april beginnen met het snijden van lamsoren, maar dat is uitgesteld naar half april. De zeekraal mag zelfs vanaf mei worden gesneden, het is een gebed zonder eind. Voor mij zou het een ramp zijn als ik de zeegroenten niet meer kan toevoegen aan mijn gerechten. Dat laat ik niet gebeuren, het zit gewoon in mijn Zeeuwse DNA", aldus Schot.

Nieuwe exotische vis ontdekt in Nederland: de shimofurigrondel

Bron: Naturetoday.com

Op 4 augustus 2022 werden er met een hengel drie tot dan toe onbekende grondels gevangen in het Uitwateringskanaal Nol Zeven bij Biervliet (Figuur 1 en 2). Op basis van waarnemingen van shimofurigrondels (*Tridentiger bifasciatus*) die op 6 november 2022 werden aangetroffen in het kanaal Gent-Terneuzen, beschreef het [INBO](#) (Instituut Natuur- en Bosonderzoek, Vlaanderen) de vondst van een nieuwe vissoort voor Europa. Uit dit [artikel](#) werd direct duidelijk dat het om dezelfde soort ging als eerder bij Biervliet.

Figuur 1: waarnemingen van de shimofurigrondel in Nederland en Vlaanderen (Bron: RAVON)

Exotische grondels blijven regelmatig langere tijd onder de radar. Ze komen in verschillende kleuren en maten voor en hebben een grote diversiteit verspreid over de wereld. Door hun onopvallende verschijningsvorm en het leven op de bodem van wateren, vallen ze vaak niet op en weten veel mensen ze niet goed te determineren.

Figuur 2: een van de drie aangetroffen shimofurigrondels bij Biervliet op 4 augustus 2022 (Bron: Niels Patijn)

Waar komt de shimofurigrondel vandaan?

De shimofurigrondel komt van nature voor in China, Japan en Zuid-Korea; zowel in zoet als licht brakke watersystemen.

Waarnemingen uit zoute systemen (zoutwaarde > 22 ppt) zijn binnen de huidige verspreiding niet

bekend. De soort heeft een vrij korte levenscyclus: ze is binnen het jaar geslachtsrijp en kan zich meerdere keren per jaar voortplanten. Ze zijn goed aangepast aan warmer water: de shimofurigrondel kan een temperatuur tot 37°C verdragen.

Exoot

De omvang van de populatie is nog onduidelijk, maar het feit dat er meerdere individuen zijn gevangen in zowel Biervliet als het Gent-Terneuzenkanaal is een zorgelijke bevinding. Dit kan erop wijzen dat de exoot zich gevestigd heeft in onze Lage Landen. Of de soort een invasief karakter aanneemt, is vooralsnog niet bekend, maar zal in de toekomst duidelijk worden. In 2023 worden in enkele wateren in Zeeuws-Vlaanderen visstandbemonsteringen uitgevoerd waaronder [Kaderrichtlijn Water](#) (KRW). Waterschap Scheldestromen zal extra aandacht vragen voor mogelijke aanwezigheid van deze exoot. Naast deze waarneming in Europa bestaat er enkel een gevestigde exotische populatie in Californië (Verenigde Staten) sinds de jaren 1990.

Hoe herken je deze vis?

De shimofurigrondel is een kleine vissoort die maximaal twaalf centimeter lang wordt. Deze vis kan gemakkelijk verward worden met andere uitheemse grondels, maar heeft toch een aantal unieke kenmerken. De tweede rugvin en anaalvin hebben een gele tot oranje rand (de lichtere kleur van de anaalvin is zichtbaar in figuur 2). Over de flank loopt een donkere band met witte stippen en op de kaken is een marmertekening te zien. Op de onderkant van de kop heeft de soort kleine witte vlekjes (zie figuur 3). De kleurpatronen kunnen echter variëren tussen populaties wat de herkenning nog bemoeilijkt.

Figuur 3: de marmertekeningen op de onderkant van de kop van de shimofurigrondel (Bron: Niels Patijn)

Kolonisatie en habitat: hoe komt deze soort in Europa terecht?

Veel exotische vissoorten worden verspreid door het ballastwater van schepen. Waarschijnlijk is de shimofurigrondel ook op deze manier naar Europa gekomen. Doordat de Westerschelde in bepaalde perioden (afhankelijk van de afvoer) relatief brakke zoutwaarden bevat, kan de grondel via de Westerschelde vanuit het kanaal Gent-Terneuzen het uitwateringskanaal *Nol Zeven* bereikt hebben. De waarnemingen uit Nederland en België zijn te beperkt om in te kunnen schatten wat het habitatgebruik van de soort hier is. De individuen in Nol Zeven zijn gevangen met de hengel op een meter diepte, enkele meters uit de kant in zoet water. In het kanaal Gent-Terneuzen werden ze op een meter van de oever op 3 à 4 m diepte gevangen met de hengel in zoet water.

Heb jij deze grondel gezien? Geef je waarnemingen door!

Door haar onopvallende uiterlijk kan de shimofurigrondel gemakkelijk over het hoofd gezien worden. Doordat de grondel in nieuwe gebieden als invasief beschouwd kan worden is het erg belangrijk dat er zoveel mogelijk data verzameld worden. De vijf aangetroffen individuen in Nederland en Vlaanderen zijn met de hengel gevangen. Mogelijk dat de soort door sportvissers vaker gevangen wordt.

Heb jij een shimofurigrondel gevangen? Voer je waarneming (met foto) dan in op Waarneming.nl zodat we een beeld krijgen van de mogelijke verspreiding van deze nieuwe vissoort. Daarmee kunnen we in de gaten houden of en hoe de populatie van deze soort zich ontwikkelt en of zij in onze wateren ook een invasief karakter gaat aannemen.

Tekst: Mick Vos, [RAVON](#); Pieterjan Verhelst & Hugo Verreycken, [INBO](#); Bernd van Broekhoven & Niels Patijn, [Waterschap Scheldestromen](#)

Foto's: Niels Patijn

Kaart: RAVON

Recordaantal Europese dammen verwijderd en dat is goed voor dier en natuur

Door Linda van Beest
Bron: nu.nl - 2 mei 2023

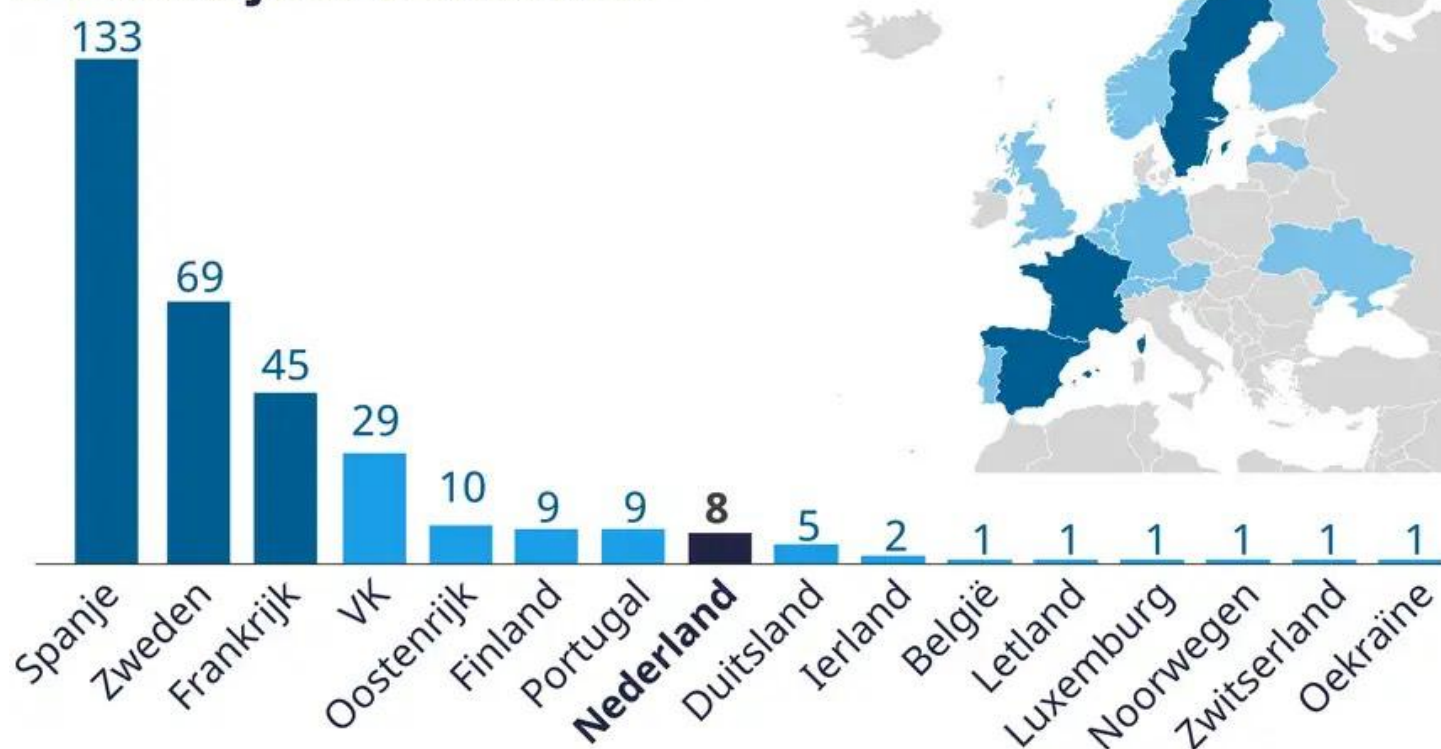
Een recordaantal dammen is vorig jaar verwijderd uit rivieren in Europa. Het gaat om 325 dammen, 36 procent meer dan in 2021. Door het verwijderen van dammen kunnen trekvissen beter migreren en voortplanten en kan de natuur haar gang gaan.

In zestien Europese landen werden rivierdammen verwijderd. Spanje is met 133 dammen de koploper. In Nederland werden vorig jaar acht dammen gesloopt.

De cijfers komen uit een [nieuw rapport](#) van *Dam Removal Europe*. Het Wereld Natuur Fonds (WWF) is onderdeel van deze organisatie die natuur en dier beschermt en herstelt.

Het verwijderen van dammen geeft vrijwel direct resultaat. Het water kan meteen gaan stromen. Daardoor kunnen trekvisseren, zoals zalmen en zeeforellen, migreren om zich op andere plekken voort te planten. Daardoor werd in Franse rivieren weer een Atlantische zalm gezien en ook in Finland zijn jonge zalmen aangetroffen, waar die eerder waren verdwenen.

325 verwijderde dammen

Migrerende vissen leveren voedsel voor andere dieren

Het is dus goed voor de visstand. "Trekvisen kunnen vrij en ongestoord zwemmen. Dat levert ook weer voedsel op voor andere dieren in en om de rivier, zoals otters en beren", zegt Merijn Hougee, expert bij het WWF, tegen NU.nl.

Stromend water schuurt tegen de bodem en zijkanten van de rivier aan waardoor zand en klei zich verspreiden. Daarmee komen natuurlijke processen als erosie weer op gang.

"Al met al is het goed voor natuur en dier. Een dam sluit het water op, waardoor beide geen kant op kunnen", zegt Hougee. Een ander groot voordeel is de kleinere kans op overstromingen omdat het water zijn gang kan gaan.

Je kunt je afvragen waarom de dammen in eerste instantie dan gebouwd zijn. "Dat is niet altijd duidelijk", meent Hougee. "Sommige dammen hadden vroeger wel een functie zoals het opwekken van elektriciteit of als waterreservoir van een boer." Maar die functies zijn tegenwoordig vaak niet meer nodig.

Hoe wordt een dam verwijderd?

Grote dammen worden met explosieven kapot gemaakt en vervolgens opgeruimd. Als het om kleinere dammen gaat, worden bulldozers, graafmachines en sloophamers gebruikt. In Oekraïne werd een houten dam met de hand afgebroken.

150.000 ongebruikte dammen in Europa

Het gevolg van de bouw van vele dammen is de versnippering van rivieren en daardoor het verlies van biodiversiteit. In Europa nam het aantal migrerende zoetwatervissen met 93 procent af. Wereldwijd gaat het om een afname van 76 procent.

In 2022 zijn vooral verouderde stuwen verwijderd. Uit eerder onderzoek is gebleken dat er in Europa zo'n 150.000 onbruikbare barrières zijn. Er staan dit jaar daarom nog meer slooprojecten op de planning. In onder meer Slovenië, Kroatië en Slowakije zullen dammen worden weggehaald. WWF stelt dat er uiteindelijk elk jaar duizenden stuwen moeten worden verwijderd.

In Nederland worden de dammen beheerd en verwijderd door de waterschappen. Vaak waren die gebouwd om het grondwater op peil te houden. Vorig jaar is een aantal in de Dommel verwijderd. "Verder hebben we nog maar weinig ongebruikte dammen", zegt Hougee.

Foto: Wereld Natuur Fonds

VISRECEPT

GOURMET RECEPT - VIS MET SPEK

Bron: leukerecepten.nl

<https://www.leukerecepten.nl/recepten/gourmet-recept-vis-met-spek/>

Een simpel maar heerlijk gourmethapje met vis en spek dat er ook nog eens leuk en smakelijk uitziet. Met een korte voorbereiding heb je een eigengemaakt hapje voor het gourmetten.

Ingrediënten voor 12 stuks

250 gr Witvis

12 Plakken gerookte spek

Gedroogde Dille

Snufje Peper

Gourmetpannetjes

Nodig

Gourmetpannetjes - Gourmetstel

Bereiding

Snijd de vis in ongeveer 12 gelijke stukjes. Bestrooi met een snufje peper en dille en wikkel er een plak spek omheen. Verhit wat olie in een pannetje of bovenop het grill gedeelte van het gourmetstel. Bak de stukjes vis in ca 4 a 5 minuten gaar en de spek krokant.

Eet Smakelijk

Visvervangers van Zeeuwse bodem hebben de toekomst: 'We kunnen de oceanen niet blijven leegvissen'

Bron: Omroep Zeeland - 12 juni 2023

Thijs Wullems, ondernemer én Zeeuw in hart en nieren, gooide twee jaar geleden resoluut het roer om: hij wil de overbevissing van de oceaan een halt toeroepen. Als oprichter van *Monkeys by the Sea* produceert hij nu visvervangende voedingsmiddelen uit plantaardige grondstoffen. De Zeeuwen zelf moeten er nog aan wennen maar elders in Nederland zijn de hapjes al in de supermarkten te vinden.

Een duurzaamheidslening voor *Monkeys by the Sea* met links Taco Wijbenga en rechts naast hem Thijs Wullems

© SO De Bevelanden

Zestien jaar lang was Thijs Wullems (43) uit Heinkenszand vishandelaar. Vanuit Zeeland bevoer hij de internationale zeeën en deed goede zaken met de inkoop van vis- en schaaldieren. Tegelijk voelde hij zich ongemakkelijk over de grootschalige visvangst. "In Noorwegen haalt bijvoorbeeld één schip per vangst zo'n 150.000 kilo haring binnen en dan geldt het nog als duurzaam ook. Dat klopt niet", zegt Wullems. Wullems vertelt over zijn visie op Wereldoceandaag voor een zaal vol ondernemers in Bergen op Zoom. Terwijl een schaal met tonijn- en schaaldiervervangende hapjes rondgaat -onder meer gemaakt van oesterzwammen- vertelt Wullems over zijn moment van inzicht, op duikvakantie in Oost-Azië. "Daar zwom ik tussen de vissen en kwam een enorme oervis tegen, een uiterst zeldzame beschermde soort." Samen zwommen ze een eind op, tot de megavis een slag met zijn staartvin maakte. "Alsof hij mij wakker wilde schudden."

Herseninhoud

Samen met compagnon Taco Wijbenga begon hij met Monkeys by the Sea. De naam verwijst volgens Wullems naar een wetenschappelijk onderzoek, waaruit zou blijken dat apen die aan zee wonen een grotere herseninhoud hebben dan hun soortgenoten elders. "Dat zou te danken zijn aan eiwitrijke voedingsstoffen uit vissen en schaaldieren."

Van tonijn- en krabsalade tot vissticks en kabeljauwsnippers: inmiddels breidt het assortiment zich steeds verder uit. Wullems kiest bewust voor regionale grondstoffen: bonen haalt hij van Coroos uit Kapelle en in het productieproces wordt gefilterd Oosterscheldewater toegevoegd. De fabriek is gevestigd in Roosendaal maar de producten zijn in basis op en top Zeeuws.

Conservatief

Desalniettemin loopt Zeeland niet voorop in de afname van visvervangers, de producten zijn nog niet in de schappen van de supermarkten te vinden. In de Randstad liggen ze al in de supermarkt. "Misschien heeft dat te maken met de conservatieve volksaard", merkt hij op. Terwijl de visvervangers voldoen aan ten minste zes van de zeventien duurzame ontwikkeldoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Toch is hij overtuigd dat vroeg of laat ook de Zeeuwen moeten geloven aan plantaardige visgerechten. "De wereldbevolking groeit en de oceanen kan je niet eindeloos leegvissen."

Dit is een bericht van Streekomroep De Bevelanden.

Urgente restauratieprojecten, zoals aquarium Artis en Rivièrahal Blijdorp, krijgen 15 miljoen extra

Bron: PZC - 13 juni 2023

Het kabinet komt met 15 miljoen euro extra om dringende grote restauraties van Rijksmonumenten, zoals de Rivièrahal van Diergaarde Blijdorp en het aquarium van Artis, mee te ondersteunen. De komende maanden blijft nog onduidelijk hoeveel ieder spoedproject precies ontvangt.

Aquariumverzorgers van dierentuin Artis in Amsterdam geven een duikdemonstratie. Het aquarium is inmiddels gesloten © ANP / ANP

Jaarlijks stort het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap al 20 miljoen euro in het provinciefonds voor dit doel. Provincies verdubbelen dit bedrag en verdelen deze middelen. Dit jaar stelt staatssecretaris Gunay Uslu (Cultuur) dus 15 miljoen euro extra ter beschikking.

Het Artis-aquarium in Amsterdam, een publiekstrekker, is al sinds 1 februari 2021 gesloten voor bezoekers. Het Rijksmonument dat in 1882 de deuren opende, staat momenteel in de steigers. Het gebouw is door het zoute water uit de bassins ernstig aangetast. De heropening is gepland voor najaar 2025, maar het budget voor de renovatie is niet rond. De totale kosten worden geraamd op 47 miljoen euro. Begin dit jaar was nog 24 miljoen euro nodig en daarom is volgens Artis 'ook een bijdrage van het Rijk onmisbaar'.

En vorig jaar bleek uit het coalitieakkoord dat de stad Rotterdam 18 miljoen euro steekt in het opknappen van de Rivièrahal in

Diergaard Blijdorp, een monument uit 1940 dat al jaren in erbarmelijke staat verkeert. De restauratiekosten van de volledige hal, die uit drie delen bestaat, worden geschat op 42 miljoen euro. Deze restauratie moet in 2032 af zijn.

De Rivièrahal na de restauratie, zoals de architecten het voor ogen hebben. Diergaard Blijdorp.

Nieuwe zak geld

Uslu zei eerder dat ze ‘verkent hoe er een sterker stelsel kan komen voor de financiering van monumentenzorg’. Ze wil met de 15 miljoen euro extra nu al tegemoetkomen aan de noodzaak van extra budget voor urgente restauraties van grote Rijksmonumenten, schrijft ze dinsdag aan de Tweede Kamer. Denk naast het aquarium van Artis en de Rivièrehal van Diergaarde Blijdorp ook aan kasteel Nijenrode in Breukelen, het stadhuis in Middelburg, de Koloniën van Weldadigheid (Drenthe) en Paleis Soestdijk.

Het blijft vooralsnog onduidelijk hoeveel van de nieuwe zak geld naar ieder afzonderlijk project gaat. Een overzicht vanuit de provincies van grote monumenten die een bijdrage nodig hebben, is volgens de bewindsvrouw nog niet concreet genoeg en overstijgt het beschikbare budget.

Het gaat om een door de provincie opgestelde zogeheten toplijst van zeventig objecten met een restauratieopgave van minimaal 1 miljoen euro, die in de komende vier jaar van start kunnen gaan. Mits er extra financiële middelen beschikbaar komen.

Uslu: „Daarom bied ik provincies de mogelijkheid om mij vóór 1 augustus een voorstel te sturen van projecten die wél binnen het beschikbare budget kunnen worden ondersteund en waarvoor een zelfde extra bijdrage beschikbaar is vanuit de provincies. Op basis daarvan zal ik in het najaar een besluit nemen over de inzet.”

Het kabinet verhoogt verder de garantstelling voor leningen met een lage rente van het Nationaal Restauratiefonds van 380 miljoen euro naar 500 miljoen euro zodat eigenaren van monumenten ook in de toekomst aanvullende financiering kunnen krijgen.

MOSSELMAALTIJD

OEESTERDAM

22 AUGUSTUS 2004

Wetenschapper ontdekt klomp 'drijvend goud' ter waarde van 500.000 euro in aangespoelde walvis op La Palma

Bron: Het Laatste Nieuws - 5 juli 2023

Toen op 21 mei een dode potvis aanspoelde op een strand op het Canarische eiland La Palma kon niemand vermoeden dat er een waardevolle schat verborgen lag in zijn ingewanden. Een wetenschapper die de doodsoorzaak probeerde te achterhalen, ontdekte een zeldzame klomp ambergrijs, ook wel het drijvende goud genoemd, in de dikke darm van het dier. Het is de heilige graal voor de parfumindustrie en zou maar liefst 500.000 euro waard zijn.

Wetenschappers inspecteren de aangespoelde walvis op La Palma. © Universidad de Las Palmas de Gran Canaria

Een woelige zee en opkomend tij maakten het moeilijk om een autopsie uit te voeren, maar Antonio Fernández Rodríguez, hoofd van het instituut voor diergezondheid en voedselveiligheid van de Universiteit van Las Palmas, was vastbesloten om uit te zoeken waarom de walvis was gestorven, zo schrijft de Britse krant 'The Guardian'.

Hij vermoedde een spijsverteringsprobleem en inspecteerde de dikke darm van het dier. Toen voelde de wetenschapper dat er iets hards vastzat in dat deel van de darm. "Wat ik eruit haalde, was een 'steen' met een diameter van ongeveer 50-60 cm en een gewicht van 9,5 kg", legde hij uit. "Ik had een kostbare klomp ambergrijs in mijn handen."

Ambergrijs ontstaat in de ingewanden van de potvis. Hoe dan? Potvissen zijn dol op inktvissen die ze met rugschild en al verorberen. Het meeste daarvan wordt niet verteerd en uitgebraakt. Soms wordt het goedje ook uitgescheiden en drijvend op zee aangetroffen. Maar af en toe, zoals in het geval van de walvis op La Palma, wordt de klomp te groot, waardoor de darm scheurt en de walvis sterft.

Wetenschappers inspecteren de aangespoelde walvis op La Palma. © Universidad de Las Palmas de Gran Canaria

Ambergrijs heeft een houtachtige geur zoals sandelhout, maar bevat ook een geurloze alcohol die andere geuren kan versterken en parfum beter aan de huid doet hechten. Vandaar dat het wordt beschouwd als de heilige graal van de parfumindustrie.

Het Spaanse instituut is inmiddels op zoek naar een koper voor de kostbare vondst. Wetenschapper Fernández zei dat ze hoopten dat het ingezamelde geld kan worden gebruikt om de slachtoffers van de vulkaanuitbarsting op La Palma te helpen.

In 2021 was er drie maanden lang intense vulkanische activiteit op het eiland. De eruptie duurde uiteindelijk 85 dagen en 18 uur. De schade van de uitbarsting wordt geschat op meer dan 900 miljoen euro. Of de klomp ambergrijs werkelijk 500.000 euro gaat opbrengen, valt nog af te wachten - maar de onverwachte vondst kan het leed al een beetje helpen verlichten.

De grote klomp ambergrijs die werd aangetroffen in de aangespoelde walvis op La Palma. © Universidad de Las Palmas de Gran Canaria

Milieuministers stemmen voor Natuurwet

Bron: noordzee.nl - 8 juni 2023

Een gehoornde slijmvis. Beeld door: Udo van Dongen

Stichting De Noordzee is net als een aantal andere Nederlandse natuur- en milieuorganisaties tevreden over de instemming van de Europese Raad van Milieuministers met de Europese Natuurherstelwet

De goedkeuring van de wet door de meerderheid in de Milieuraad is een belangrijke stap voor natuurherstel en biodiversiteit in de Noordzee. Een krachtige Noordzeenatuur is essentieel voor de economie, ons welzijn en in de strijd tegen klimaatverandering.

Stichting De Noordzee en de anderen natuur- en milieuorganisaties betreuren dat Nederland het voorstel niet heeft gesteund en zich niet heeft uitgesproken voor natuurherstel. Ondanks de positie van de Nederlandse regering, keurde een groot deel van de Europese lidstaten de wet wel goed.

Volgende week stemming in het Europees Parlement

Deze positieve positie van de Europese Raad van Milieuministers is een steun in de rug voor de Milieucommissie van het Europees Parlement. Volgende week stemt deze commissie over het voorstel en zet daarmee de toon voor de plenaire stemming in het Europees Parlement begin juli. De organisaties roepen de Europarlementariërs op om niet aan kortetermijnpolitiek te doen en de Natuurherstelwet ook te omarmen.

Bedrijven, wetenschappers en Europeanen willen de wet

De steun voor de wet groeit. Meer dan honderd grote bedrijven, 3.000 wetenschappers over de hele wereld en de windindustrie staan achter deze natuurherstelwet. Ruim 907.000 Europeanen hebben [de petitie](#) van natuurorganisaties al getekend, die aangeboden wordt aan het Europees Parlement.

Mariene biologen laten honderden gekweekte zeepaardjes vrij in zee

Bron: De Standaard - Woensdag 26 juli 2023
Ingezonden door Marc Van Britsom

Meer dan 350 bedreigde zeepaardjes zijn dinsdag vrijgelaten in de Australische Chowder Bay in Sydney. Het gaat om witte zeepaardjes, die door het verdwijnen van hun natuurlijke habitat steeds met minder en minder zijn.

De witte zeepaardjes leven vooral in de buurt van sponzen en zacht koraal, maar door de opwarming van de aarde komen die almaar minder voor. De vrijgelaten zeepaardjes zijn gemerkt, waardoor onderzoekers hun overleving in het wild kunnen volgen, aldus het Sydney Institute of Marine Science.

https://www.standaard.be/cnt/dmf20230726_93280289

NIET VERGETEN !

Feestavond

**vrijdag 10 november
2023**

Najade - Kapellebrug

Deze vissen willen wij niet eten

Bron: KRO-NCRV.nl - Keuringsdienst van waarde

Ingezonden door Marc Van Britsom

Een visser treft vaak meer vissoorten in zijn net dan waar die op vist. Bijvangst. Wat gebeurt er met al die ongewenste vissen? De Keuringsdienst gaat op zoek naar vis die niemand hebben wil.

In de industriële visserij heb je altijd bijvangst. Dat is de vis waar niet gericht op wordt gevestigd door de visser. Ze komen in het net, de visser krijgt er geld voor op de afslag, maar toch zien wij ze weinig in de winkel. Waar gaat al die vis heen?

Nederlandse visserij

Nederlandse vissers richten zich op de vissen die in Nederland populair zijn en voor veel geld verkocht worden. Supermarkten verkopen de bijvangst in toenemende mate of als 'scharrel of duurzame vis'. Dit is om de onbekendere soorten die hier gevangen worden wat meer onder de aandacht te brengen.

Maar vissen als wijting, rode poon of tarbot zijn nog altijd niet zo bekend en geliefd. Daarom exporteren we ze massaal naar (Zuid-)Europa. De verse vis wordt met name graag gegeten in de warme zuidelijke landen, terwijl de ingevroren visstick-soorten naar Duitsland, Scandinavië en Engeland vertrekken.

Top 10

De top 10 wegwerpvisserij beslaat zo'n 20.432 ton bijvangst per jaar. Het aandeel rode poon is met 17% het grootst. Daarna volgen de schar, bot en rog (ieder 15%). Tarbot en griet zijn goed voor 13% en ook inktvis maakt nog 10% van de totale bijvangst uit. De wijting (7%), mul (5%), tongschar (3%) en zwarte koolvis (1%) sluiten de top 10.

Rode Poon

VISSERIJNIEUWS

MARTIJN DE BRUIJN

Bijzondere vangsten UK 254, SL 26, BL 926072 'Madeleine'

Gladde haai en enorme ponen

SCHEVENINGEN – Als vissers uit de kluiten gewassen vissoorten in het net aantreffen zorgt dat altijd voor opwinding. De laatste weken was het op verschillende schepen raak.

Na de vashazi van de UM 8 kwamen er direct meldingen binnen van een gladde haai en grote rode ponen en werd gecheckt of er in het recente verleden grotere exemplaren waren aangeland.

Aan boord van de staandwantsboot UK 254 trof schipper Albert de Boer een grote gladde haai aan van 1,6 meter.

Schipper Edwin van Seters van de SL 26 zag op 28 juni vlak voor de avondkust dat opvarende Coen ter Brugge een fikse rode poon uit de kuil haalde, na een trek op ongeveer 40 mijl noordoost van Ramsgate. Bij aanlanding in Oostende wist koper Leslie de Loof de 41 centimeter en 3,3 kilo wegende poon te bemachtigen voor 13,85 euro per kilo.

In diezelfde week noteerde schipper Teun de Boer van de Franse BL 936072 'Madeleine' – die ook in Het Kanaal vist, alleen veel westelijker – eveneens een grote rode poon. Deze was ook de 40 centimeter ruim gepasseerd.

Willem Ment den Heijer

★ Meindert de Boer (links) en Louw de Boer met een grote gladde haai.

★ Coen ter Brugge van de SL 26 toont een 4 kilo zware rode poon.

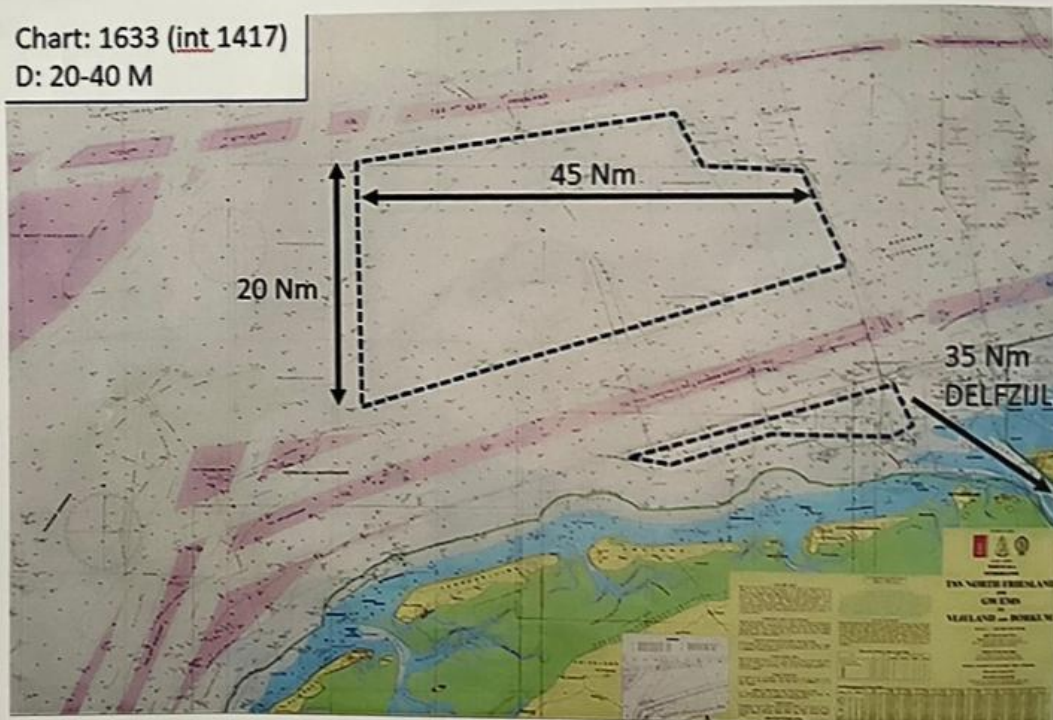
★ Opvarende Jan Hakvoort van de Franse 'Madeleine' is onder de indruk van een joekel van een rode poon.

Marine-oefening boven de Wadden

Mijnenjagen tijdens Sandy Coast '23

DEN HELDER – Van maandag 21 augustus tot vrijdag 1 september moet de scheepvaart in de kustwateren ten noorden van de Waddeneilanden rekening houden met mijnbestrijdingsoefeningen van de Marine.

Chart: 1633 (int 1417)
D: 20-40 M

Het gaat om het gebied hemelsbreed tussen Ameland en Borkum en de aanloop van Delfzijl, waar zo'n elf marineschepen en vijfhonderd militairen actief zullen zijn in de betreffende periode. Nederland is dan gastland voor de multinationale maritieme mijnbestrijdingsoefening Sandy Coast '23. Naast Nederlandse en Belgische marine-eenheden, zullen meerdere landen deelnemen. De hele oefening duurt twee weken. Buiten de activiteiten op zee is Delfzijl de locatie voor een havenbeschermingsoefening met duikeenheden en explosieven.

Scheepvaart wordt verzocht om 1.000 meter afstand te houden van mijnbestrijdingstvaartuigen die aan het mijnenjagen zijn. Vissersschepen in of in de nabijheid van het oefengebied kunnen tijdens de oefening bij de vondst van een (oefen)mijn contact opnemen met de Nederlandse Kustwacht op VHF kanaal 16. Tijdens Sandy Coast '23 is het mogelijk dat men benaderd wordt om deel te nemen aan de oefening (op 'no cost-no delay'-basis).

Als er een echte mijn onschadelijk gemaakt moet worden, wordt de omringende scheepvaart

gewaarschuwd per VHF (kanaal 16). In dat geval dient een veiligheidsafstand gerespecteerd te worden van 1 mijl.

Het doel van Sandy Coast '23 is het versterken van gereedheid, kennis en expertise op het gebied van 'Naval Mine Counter Measures'. Ondiep water, sterke stroming, dynamische zeebodem, wisselende weersomstandigheden en de nabijheid van drukke scheepvaartroutes maken Sandy Coast '23 tot een uitdagende oefenomgeving voor de deelnemende eenheden. De aansturing van de varende eenheden zal vanuit een

Operationeel Hoofdkwartier in Delfzijl geschieden.

Tevens zullen ondiep water duikteams, havenbeschermingsteams en personeel van de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) actief zijn tijdens de oefening. Zij zullen in actie komen tijdens de zogenoemde 'Harbor Protection' oefening in de haven van Delfzijl. Hierbij zal intensief worden samengewerkt met lokale en regionale veiligheidsautoriteiten.

De kustwacht zal op gezette tijden een Navtex bericht uitbrengen.

...niet...
...dat de Utker koter
...aan door een aanen-
...van latende hanties,
...kende lenspomp zon-
...p. Om de veiligheid op
...open te verbeteren deed
...reder, die minister van
...Sectoriaal Visserij en
...Internationale bran-
...salties.

Winzicht
...ijlouw,
...st kan
...oog

AGEN – De ka-
...IAC kan volgend
...bina 5 procent

nationale Raad voor
der Zee (ICES) bracht
et vastgesteld voor in-
n 2024 naar buiten.
was uitgesteld in af-
an de resultaten van
happelijke evaluatie-
tuke bestandscha-
ICES zweemmen er
orse Zone (inclusief
n in Het Kanaal drie
standen. Opgesteld
ngst van 22.691 ton
rulin duizend ton
2023.

noent in de extra
van deze week de
nusteld. Het hul-
...uwquom is knel-
...abjauwvisser hoef
...ele moeite voor te
...in jaartoverheid
...n op te vissen. Dan
...ch duidelijk iets aan
...deroending.”

samputting en volledig op Utk
gehouwd. Het casco wordt door
de VCU gehouwd in een loots
van scheepsreparatiebedrijf De
Flux aan de Utkervant. ★★
De UK 38 'Kietse Jan' arriveer-
de donderdagavond in Biskops-
Naiard de vangst van de Pyskon-
ter geloot was in de vroege ocht-
...van Ymerwark, was ter vryslag
...de boort aan Lutelnj Hydraulics

maakie vorige week zijn laatste
visrets met de Z 201 en meerd
af in Stedendam. „42 jaar vissen
is ten einde, 21 jaar met de 'Job
senior'. In goed en slecht weer, in
zon en regen, koude en hitte. In
voor- en terugtocht. Altijd een
beertman achtervolgend, gezond en wel,
...gevoel en alles. Scheel op 'Eace-
...boek. Zijn Eurokotter is verkocht

Gebruikers haven Walsoordn luiden noodklok Getijdenhaven aan de Westerschelde in verval

WALSOORDEN – Het nog
enige havenje langs de
Westerschelde waar in-
dustrie- en pleziervaart
samen gaan roakt in ver-
vol. De gemeente Hulst wil
n het otfopen van de erf-
pocht met het Rijk het ho-
venje overnemen. De on-
derhandelingen duren erg
lang. De gebruikers zijn
inmiddels voor het zesde
oor in otwachting wat er
met het havenje staat te
gebeuren.

„Sinds de fusie van de ge-
meenten Hontunisse en Hulst zijn
er geen structurele investeringen
meer gedaan in de infrastructuur
van de haven die blijft aan de
aanbieder van de haven. Als het
Rijk niet constructief worst me-
te werken voor de overdracht van
de haven aan de gemeente Hulst,

NOR 204

► Lengte 35 m, breedte 7.20 m
► Bouwjaar 1977
► Grote refit 2016
► Ligplaats Norddeich/Norden
Jörg Christoffers, 0049 175 584 5901
André Wagenaar, 06 22 92 75 23

De leden van de werkgroep. Van links naar rechts: Ko Dieleman (HON 1), Bos de Klerk (Scheepswarf De Klerk), Marlijn de Bruijn (HON 2) en Mandy Everswaer (loochier oudhavenmeester).

komt het havenje uiteindelijk
in verval met alle gevolgen van
dien. Zo n 180 bannen staan op de
tocht, de haven siltb dicht en de
veiligheid op en rond de haven is
een grote zorg”, zegt Marlijn de
Bruijn (HON 2) namens de werk-
groep haven Walsoordn.

De gebruikers willen graag
duidelijkheid van zowel het Rijk
als de gemeente Hulst, zodat de
ondernemers kunnen investeren
in het havenje. In het verleden
waren er aan de Westerschelde
zo n twintig getijdenhavenjes
waar gewoond, gewerkt en ge-
recreerd werd. Dit is het laatste
havenje aan de Westerschelde
dat nog niet is verloren gegaan.
Laat dit partje langs de Wes-

De HON 2 in het dok bij De Klerk. De 17,6 meter lange HON 2 is in 1965 gebouwd door De Klerk en nog altijd in originele staat. Het keuring onderhouden voortuing wordt alleen nog gebruikt voor recreatieve doeleinden.

tersehelde niet verloren gaan”,
aldus De Bruijn.

Werkgelegenheid
De haven is opgedeld in twee
delen: een getijdje haven en een
industriehaven. In de getijdha-
ven is Scheepswarf De Klerk gesit-
tuert met twee droogdokken. Er
mieren pleziervaartnavigatie, vissers-
vaartnigen en woonboten aan.
De industriehaven wordt ge-
bruikt door betonfabriek “Ble-
jiko” voor het lossen van onder
andere zand en grind en opslag
van betonproducten zoals klin-
kers. Aan de zuidzijde van de in-
dustriehaven is de Moutenij “The
Swaan” gellegen. In de silo s naast
de haven wordt gerst opgeslagen

voor de productie van mout, ba-
sis materiaal voor de brouwerijen.
Zeevruchten en binnenwaartsche-
pen mieren aan voor The Swaan
in de Industriehaven. Naast de
industriehaven is er een opslag
voor massetraadyninstallaties
van de HON 14 en enkele andere
schepen van mosselrederij Barbé
in Yerseke, die in de wintermaan-
den uit het water worden gehaald
voor opslag, inspecties en reparat-
ties aan de mts.

Onderhandelen
De gemeente Hulst is in on-
derhandeling met het Rijk voor
overname of verlening erpacht.
Gebruikers willen duidelijkheid
zodat er geïnvesteerd kan wor-

BETEKENIS
Het havenje van Walsoordn
is voor de vissery niet geheel
onbelangrijk. De voortuigen
HON 1, HON 2 en BOU 1
hebben er hun vaste ligplaats.
De firma Barbé bergt er in de
winter maanden hun mzt-in-
skollies op die in de zomer-
 maanden in de Oosterschelde
zijn gellegen. Niet onbelkend in
de visserywereld is Scheeps-
werf De Klerk. Bij deze werf
worden vissersschepen uit Bel-
gie en Nederland onderhou-
den en/of gerepareerd.

Onbekende wrakken identificeren

Visserijnieuws - 23 augustus 2023

[Algemeen](#)

HIPPOLYTUSHOEF/DEN HELDER – Op de Noordzeebodem liggen tienduizenden wrakken. Wieringer Cees Meeldijk (visserman, historicus) heeft een missie om vooral onbekende wrakken van vissersvaartuigen te identificeren. Vorige week vrijdag werd daarom bij notaris Verhoeks in Den Helder de nieuwe stichting Onderzoek Maritieme Vermisten (OMV) opgericht.

|

in januari 1967 verging de WR 6 'Pieter Albert', met drie bemanningsleden. Gert Lont werd die bewuste reis vervangen door zijn vader Simon. De ramp heeft Lont – nu 79 jaar - nooit losgelaten. Twee jaar geleden werd daarom een Wieringer onderzoeksteam geformeerd voor een ultieme poging om het wrak van de garnalenkotter te vinden. Lont betrok daarbij Meeldijk en Gert Overeem. Overeem is voormalig politieagent van het bureau Vermiste Personen Noordzee. Het onderzoek leidde inmiddels tot twee duikexpedities. Een van de onderzochte wrakken is duidelijk van een kottertje, maar bleek niet van de WR 6 te zijn. Welk vissersvaartuig wel?

Naar aanleiding van de eerste expeditie vorig jaar kreeg Meeldijk gelijk vragen vanuit onder andere de visserijgemeenschappen Texel en Urk over kotters die vorige eeuw op zee zijn gebleven en nooit teruggevonden. Om eventuele zoekacties beter te stroomlijnen en te organiseren heeft hij het initiatief genomen een stichting op te richten. Vorige week werden door vijf bestuursleden handtekeningen gezet. Naast Lont en Overeem zijn ook Piet Beer en Gerrit Hakvoort bestuurslid. Wieringer Beer is voormalig visserman, zat jarenlang bij de waterpolitie en runt een maritiem managementbureau. Hakvoort is voorzitter van de Stichting Opsporings Apparatuur Drenkelingen (SOAD) in Urk en maakt na de zomer de overstap vanuit de visindustrie (kwaliteitsmanager) naar het techniekonderwijs.

Van links naar rechts, na de oprichting van stichting OMV bij de notaris: Piet Beer, Gert Overeem, Gert Lont, Cees Meeldijk en Gerrit Hakvoort.

EVENEMENTEN KALENDER 2023

6 januari	Nieuwjaarsreceptie
04 maart	Todi
30 april	Snertdag
13 mei	Pairi Daiza(dierentuin)
11 juni	Clubduik
16 juni	Kampeerweekend
29 juli	Clubduik
3 sept	Buiten Zeelandduik
10 nov	Feestavond
31 dec	Oudjaarsduik
12 jan 2024	Nieuwjaarsborrel

Zorg dat je er bij bent!!!